

DE KWALITEITSBENADERING

Naast een ethische plicht tegenover patiënten en alle laboratoriumpartners, is kwaliteitsbewakingsbeheer noodzakelijk :

- Respect voor Belgische koninklijke normen en decreten
- Respect voor ISO 15189 norm (toelichting: voldoen aan de eisen betreffende de kwaliteit en competentie van de laboratoria voor medische biologie om accreditatie te verkrijgen).

De uitvoering van de analyses omvat verschillende fasen :

De pre-analytische fase : bevat het voorschrift, het voorbereiden van de patiënt, de bloedafname zelf, het verpakken en vervoersvoorwaarden tot aan de levering aan het laboratorium voor analyse. Deze fasen worden onder de verantwoordelijkheid van de biologen geplaatst, ongeacht of ze worden uitgevoerd door interne prikverpleegkundige of buiten het laboratorium (verplegers, artsen, ...).

De analytische fase (alleen in het laboratorium) is het geheel van processen om een resultaat (validatiemethode, kwaliteitscontrole, technische en medische validatie) te bekomen.

De post-analytische fase (alleen in het laboratorium) : betreft de overdracht van resultaten aan voorschrijvers en patiënten met respect voor de vertrouwelijkheid, afvalverwijdering, bewaring en archivering van stalen en gegevens.

Het algemene principe van het kwaliteitsbeleid van ons laboratorium is de tevredenheid van de patiënten waarborgen en die op een eerlijke manier en zonder discriminatie behandelen.

De werknemers van ons laboratorium staan ten dienste van het labo en moeten op een positieve manier reageren op behoeften en verwachtingen, naleven van processen,

procedures waarborgen, nieuwe expertises ontwikkelen en zich realiseren om een constante kwaliteit te leveren.

Medewerkers moeten naar elkaar luisteren om de samenhang van het team te behouden, vaardigheden te verbeteren en om zo betrokken te zijn bij projectmanagement om de dienstverlening aan patiënten en voorschrijvers te verbeteren.

MEDISCH VOORSCHRIFT

Een voorschrift (op papier of elektronisch) is noodzakelijk om een bloedanalyse te laten uitvoeren. Dringende analyses zijn prioriteit in het geval dat "URGENT" genoteerd staat. Dit bepaald de voorschrijver zelf.

Het voorschrift moet als volgt worden ingevuld :

- a) Identificatie van de patiënt : Naam, voornaam, geboortedatum, adres, telefoonnummer (zodat men contact kan opnemen bij een vraag), mutualiteitsgegevens (vignet)
- b) de naam of identificatie van de arts (RIZIV nummer) of een andere persoon die wettelijk bevoegd is om een aanvraag voor te schrijven moeten steeds vermeld worden
- c) datum en handtekening van de voorschrijvende arts
- d) De verschillende gevraagde analyses zowel op bloed, urine en dergelijke
- e) Relevante klinische informatie over de patiënt voor het uitvoeren van het bloedonderzoek om zo de resultaten van het onderzoek te kunnen interpreteren (voorgeschiedenis, familiegeschiedenis, reisgeschiedenis,...)

Als de voorschrijver de bloedafname zelf uitvoert :

- f) over welk soort staal het gaat en waar op het lichaam het staal is afgenomen
- g) de datum en het tijdstip van de bloedafname

ALGEMENE INFORMATIE

De bloedafnames worden uitgevoerd in het laboratorium LBS en in verschillende inzamelcentra, hetzij door externe prikkers (artsen, verpleegkundigen, verloskundigen), interne verpleegkundigen of opgeleide technici op dit gebied, zowel onder de verantwoordelijkheid van de medische biologen.

De bloedafnames gebeuren hoofdzakelijk in de hoofdzetel van LBS of partner prikcentra (zonder afspraak) die ook op de website terug te vinden zijn onder de titel "Prikcentra – bloedafname".

Het laboratorium ontvangt ook stalen die door artsen genomen zijn in hun praktijk.

De verschillende soorten stalen die in functie van de gevraagde analyse moeten worden genomen worden aangegeven op het aanvraagformulier. Voor specifieke testen worden de te volgen procedures gedetailleerd beschreven in de handleiding voor het nemen van stalen of in de specifieke informatiefiches.

PRIKCENTRA

De verschillende prikcentra worden vermeld in de rubriek "Prikcentra – bloedafname" op de website www.lbslab.be **Error! Hyperlink reference not valid.**

BLOEDAFNAMES AAN HUIS

Het laboratorium voert bloedafnames aan huis uit op maandag tot en met vrijdag voor patiënten die moeite hebben om zich te verplaatsen. Patiënten kunnen een afspraak maken door contact op te nemen met het LBS- secretariaat op 02/349 67 11.

KNELBAND

De knelband wordt gebruikt om het veneuze systeem te garanderen. De knelband wordt best geplaatst 10cm boven de elleboogplooi, deze wordt niet te strak aangespannen alleen de tijd om de ader te detecteren en te prikken. Ongeveer 1 minuut alvorens deze wat minder te doen spannen

NUCHTERE AFNAMES

Voor analyses die nuchter moeten worden uitgevoerd controleert de prikverpleegkundige of de patiënt gedurende 8 uur voorafgaand aan de bloedafname geen voedsel of drank (water en zwarte koffie is toegestaan) heeft genuttigd. Voor een lipidetest is het noodzakelijk dat de patiënt 12 uur nuchter is.

Nuchter zijn is noodzakelijk om een correct resultaat te bekomen en om dit resultaat juist te kunnen interpreteren. Bij de interpretatie moet rekening worden gehouden met het eventueel niet-naleven van deze voorwaarden.

MEDICATIE INNEMEN

Als je medicatie moet innemen is het raadzaam om de behandeling niet te veranderen. De geneesmiddelen neem je op de gebruikelijke tijdstippen in met een beetje water.

IDENTIFICATIE VAN DE STALEN

De verschillende stalen/tubes en het voorschrift moeten systematisch worden geïdentificeerd om het verband tussen het voorschrift en de stalen te maken. De identificatie betekent de voor- en achternaam van de patiënt of elke andere manier om het staal aan de aanvraag te koppelen (bijv. genummerde labels).

ANALYSE

Sommige testen worden enkel in het LBS-laboratorium uitgevoerd en op afspraak (spermogram). Voor het uitvoeren van een dynamische test (hyperglycemie, lactose-tolerantietest, ...) in een van onze centra (zonder afspraak), moet ervoor gezorgd worden dat de openingstijden van het centrum toestaan om de test te kunnen uitvoeren volgens de vereiste duur (meestal 2 uur, soms 3 uur of 4h).

Op de website, in de lijst met prikcentra duidt het symbool de centra aan waar analyses

op ijs kunnen worden uitgevoerd. Het symbool duidt aan dat in dit centrum elektronische aanvragen behandeld kunnen worden.

Sommige analyses moeten in een zeer korte tijd worden uitgevoerd. Dit detail wordt gespecificeerd in de laboratoriumgids die beschikbaar is op de LBS-website.

Analyses op ijs : De tube met bloed mag niet in direct contact komen met de ijsblok omdat de hemolyse van de rode bloedcellen de analyse onmogelijk maakt. Om dit te voorkomen moet je een papieren doekje plaatsen tussen de tube en de ijsblok.

UITRUSTING

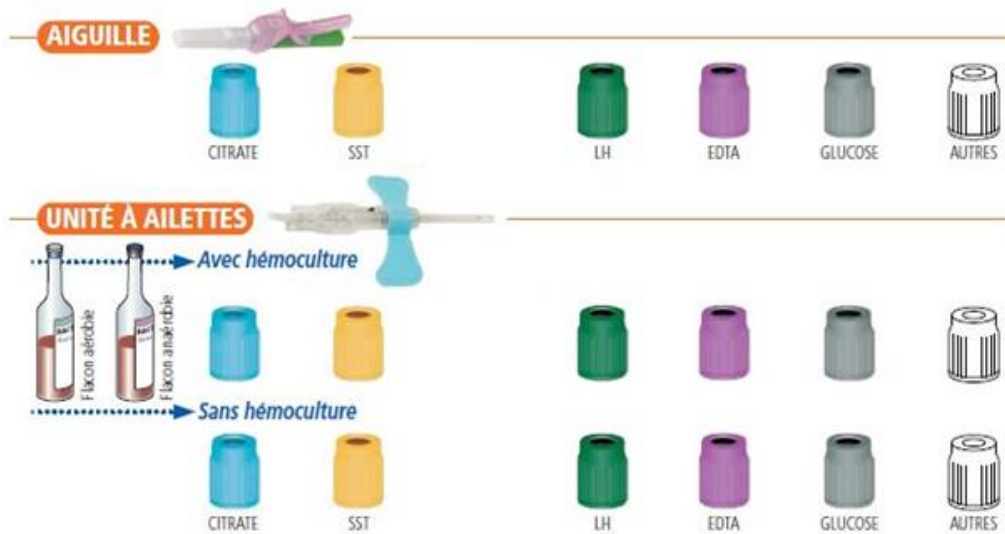
Het materiaal wordt aan de voorschrijver geleverd via de transportservice. De aanvraag van het materiaal kan worden gemaakt via de LBS-website, per telefoon of via formulieren die door de chauffeurs van het laboratorium worden verspreid.

Het is belangrijk om de vervaldatum van het materiaal vóór gebruik te controleren. Het vervallen materiaal kan via de transportdienst naar het laboratorium worden teruggebracht.

<p>Materiaal en benodigdheden voor bloedafnames</p>		<ul style="list-style-type: none"> • NAALDHOUDER • NAALDEN <ul style="list-style-type: none"> ○ GROEN 21g ○ ZWART 22g ○ GEEL 20g • VLEUGELNAALDEN <ul style="list-style-type: none"> ○ GROEN 21G ○ BIAUW 23G
--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • KNELBAND • IJSBLOK VOOR SPECIFIEKE ANALYSES • HOUDER VOOR TUBES IN TE PLAATSEN
Materiaal voor transport		<ul style="list-style-type: none"> • Plastic zakjes • Zakjes met streepjescode
Hygiënisch materiaal		<ul style="list-style-type: none"> • handzeep • ontsmettingsgel voor de handen • Alcohol70° • pleisters • alcohol kompressen en droge kompressen
Beschermingsmateriaal		<ul style="list-style-type: none"> • wegwerphandschoenen (niet steriel) • masker
Afvalmateriaal		Afvalcontainers aangepast aan het materiaal (gele containers)
identificatiemateriaal		Rol met genummerde etiketten

VOLGORDE VAN DE TUBES

Opmerkingen betreffend de volgorde van de bloedafname:

- In het geval van een afname met vleugelnaald voor een coagulatie met een citraatbuisje van 1,8 ml (buis voor kinderen), is het aangeraden om eerst een serumbuisje te gebruiken
- In geval van een bloedafname met een gewone naald, is het aangeraden om eerst een EDTA-buisje te gebruiken (belangrijk voor de interpretatie van bloedplaatjes)

Volume voor de citraattube :

Een CITRAAT-tube moet altijd correct worden gevuld tot het indicatiestreepje .

Het volume van het afgenomen bloed is voldoende als het zich boven het indicatiestreepje bevindt

	<p>Hemoculturen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aeroob - Blauwe dop • Anaeroob – Oranje dop • Pediatrisch – Roze dop
	<p>Gele TUBE - SERUM MET GEL Met coagulatie activator en scheidingsgel</p>
	<p>Blauwe TUBE - CITRAAT Let op een correcte vulling tot aan het indicatiestreepje op de buis</p>
	<p>Groene TUBE – HEPARINE ZONDER GEL</p>
	<p>Paarse TUBE - EDTA : bevat een antistollingsmiddel</p>
	<p>Grijze TUBE - FLUORIDE : met glucose remmer</p>
	<p>STRECK TUBE VOOR NIPT-test</p>

Ander materiaal

	<p>Steriel potje voor urine</p>
	<p>Uitstrijkje (eSwab)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roze dop : normaal katoenen staafje • Oranje dop: Fijn katoenen staafje
	<p>SPEEKSELCOLLECTOR</p>
	<p>Steriel potje met spatel voor stoelgangstaal</p>
	<p>Steriel potje voor sputumstaal</p>
	<p>Urine pot van 2Liter voor een 12 of 24 uur urinecollectie met of zonder zuur</p>

AFNAME URINESTAAL

1. Materiaal

Opmerkingen :

- ✓ Draai het deksel van het potje
- ✓ De binnenkant van het potje en het deksel binnenin niet aanraken

2. Identificatie van het steriele potje

Plak op het potje een genummerd etiket dat overeenkomt met de aanvraag en indien mogelijk een vignet van de mutualiteit.

3. Werkwijze

Voor een klassiek bacteriologisch urine onderzoek is een mid-stream noodzakelijk. Plas het eerste deel in het toilet, en vang daarna het tweede deel op in het steriele potje. Voorafgaand aan de urinestaal is het aangewezen om een intiem toilet uit te voeren.

4. Informatie voor de patiënt (mannen of vrouwen)

- a) Schrijf je naam, voornaam en geboortedatum op het potje (of plak een vinget van de mutualiteit)

Plaats geen patiëntgegevens op het deksel

- b) Was je handen
- c) Voer een intiem toilet uit
- d) Urineer het eerste deel in het toilet
- e) Urineer het tweede deel in het potje, zonder de binnenkant van het potje aan te raken
- f) Sluit het potje voorzichtig om besmetting en lekkage te voorkomen
- g) Doe het steriele potje in een zakje en stop hem daarna in een andere zak samen met de aanvraag en/of de tubes.

5. Bewaren en vervoeren

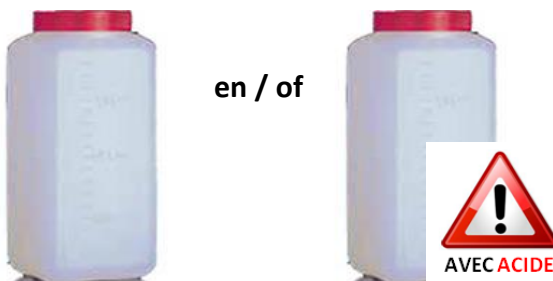
- Houdt de urine fris en stuur het urinestaal zo snel mogelijk naar het laboratorium
- Het urinestaal kan maximaal 8 uur op kamertemperatuur bewaard worden. Als het urinestaal niet direct kan vervoerd worden, bewaar het dan voor maximaal 24 uur in de koelkast (tussen +2 °C en +8 °C)

6. PCR-test

Voor een PCR-test (opsporen van Chlamydia trachomatis, Neisseria gonorrhoe en Trichomonas vaginalis) is het noodzakelijk dat je direct in het potje urineert.

24 UUR URINECOLLECTIE

1. Materiaal

Opmerkingen:

- ✓ Er zijn 2 soorten recipiënten
 - met zuur
 - zonder zuur
- ✓ Kies het recipiënt in functie van de voorgeschreven analyse

2. Identificatie van het recipiënt

Plak op het recipiënt een genummerd etiket dat overeenkomt met de aanvraag en indien mogelijk een vignet van de mutualiteit.

3. Werkwijze

Tijdens het verzamelen van 24-uur urine wordt de ochtendurine verwijderd in het toilet en daarna wordt alle urine gedurende de dag en nacht verzameld in het recipiënt (2L) gedurende 24 uur.

In het geval van een zure urinecollectie bevat het recipiënt een zure vloeistof. Vermijd het contact met deze vloeistof.

4. Informatie voor de patiënt

- a) Urineer de eerste urine in het toilet en noteer het uur van de ochtendurine op het recipiënt
- b) Gedurende de volgende 24 uur (dag en nacht) wordt alle urine verzameld in het recipiënt. (Dit kan worden gedaan door in een ander potje de urine te verzamelen en vervolgens in het recipiënt te gieten of direct in het recipiënt te urineren)
- c) Beëindig de urinecollectie exact 24 uur na de start, de blaas moet voor de laatste keer in het recipiënt worden geledigd
- d) Sluit het recipiënt zorgvuldig om besmetting en lekkage te voorkomen
- e) Ga met het recipiënt en de aanvraag zo snel mogelijk naar het laboratorium. Als je niet binnen 30 minuten naar het laboratorium kan gaan, hou het recipiënt dan koel in de koelkast (+4 °C tot +8 °C)

5. Bewaren en vervoeren

- Het recipiënt en de aanvraag moeten zo snel mogelijk naar het laboratorium worden gebracht
- Bewaar de urine op een koele plaats (tussen +2 °C en +8 °C)

6. Opmerkingen

Het recipiënt bedoeld voor 24 uur urinecollectie, heeft een inhoud van 2 liter. Als dit volume overschreden wordt, gebruik dan een tweede recipiënt (schoon, luchtledig recipiënt),

enzoverder. Heb je een 24 uur urinecollectie op zuur, gebruik dan steeds een recipiënt van het laboratorium.

COLLECTIE VAN STOELGANG

1. Materiaal

Opmerking :

- ✓ *Verpak het potje in een zakje en stop hem in een andere zak met het aanvraagformulier (dubbele verpakking)*

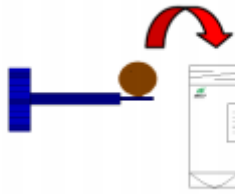
2. Identificatie van het steriele potje

Plak op het potje een genummerd etiket dat overeenkomt met de aanvraag en indien mogelijk een vignet van de mutualiteit.

3. Werkwijze

De stoelgang mag niet in contact komen met water. Indien u over een toilet beschikt waarbij de stoelgang rechtstreeks in het water terechtkomt, kan u de staalname vereenvoudigen door voor de ontlasting enkele langere stukken dubbelgevouwen toiletpapier op het watervlak te leggen.

Plaats een stukje van stoelgang in de steriele potje met behulp van de kleine spatel (onder het deksel).

4. Bewaren en vervoeren

Bewaar het potje na staalname op kamertemperatuur (18-25 °C).

5. Collectie van stoelgang voor occult bloed

Het is aangeraden de stoelgang collectie uit te stellen tijdens de menstruatie, in geval van urineweginfectie, bloed in de urine of bij bloedende aambeien

6. Collectie van stoelgang bij kinderen <2 jaar

Stoelgang die in luiers en toiletpapier ingedrongen is kan verkeerde resultaten geven. De stoelgang wordt best met een lepeltje uit de luier genomen.

COLLECTIE VAN SPUTUM**1. Materiaal****Opmerking :**

- ✓ *Verpak het potje in een zakje en stop hem in een andere zak met het aanvraagformulier (dubbele verpakking)*

2. Identificatie van het potje

Plak op het potje een genummerd etiket dat overeenkomt met de aanvraag en indien mogelijk een vignet van de mutualiteit.

3. Werkwijze

Voor de collectie van sputum wordt geen speeksel gevraagd. Het is van belang dat het sputum (fluimen) uit de diepte wordt opgehoest. Het beste is het staal te nemen na mondspoeling met koud water.

4. Bewaren en vervoeren

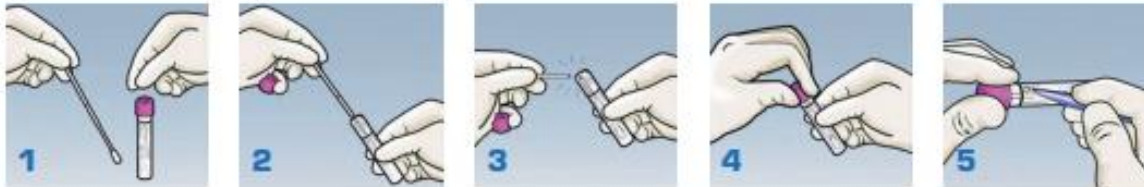
Gelieve het sputum na staalname koel te bewaren (2 – 8 °C) en zo vlug mogelijk naar het labo te brengen.

5. Opmerkingen

Spontaan opgehoest sputum is bijna onvermijdelijk bijbesmet met keelslijm of speeksel. Bij de uit sputum afgezonderde bacteriën zal dus steeds de normale flora van de bovenste luchtwegen aanwezig zijn.

SPERMSTAAL

Sperma testen worden alleen uitgevoerd in de week en op afpraak in het laboratorium. De staalafname kan worden gedaan bij de patiënt thuis op voorwaarde dat er niet meer dan een uur is tussen het moment van afname en de analyse in het laboratorium.

EEN UITSTRIJKJE NEMEN**Werkwijze en procedure**

- 1) Neem het uitstrijkje uit de verpakking voor afname
- 2) Open de tube en breng het uitstrijkje in de tube
- 3) Breek het stokje af op de rode lijn
- 4) Draai de tube stevig vast
- 5) Schrijf de gegevens van de patiënt op de tube

Aanbeveling

Tijdens het afname van het uitstrijkje is het noodzakelijk om het gedeelte tussen de gekleurde lijn en de katoenen uiteinde niet aan te raken.

VERVOER VAN DE STALEN NAAR HET LABORATORIUM

Nadat de stalen zijn afgenomen worden ze samen met de aanvraag naar het laboratorium gebracht in het zakje dat hiervoor voorzien is.

Eén zakje per patiënt, per aanvraag

De transportafdeling van het laboratorium zorgt voor het verzamelen van de stalen. De rondes van de chauffeurs zijn vooraf vastgelegd. Als er een dringende aanvraag is of een afname op ijs, kan de voorschrijver contact opnemen met de transportafdeling van het laboratorium.

MEEDELEN VAN RESULTATEN

In overeenstemming met de wetgeving gebruiken we enkel papieren die als hoofdtitel de identificatie van LBS dragen.

Op basis van de geldende regelgeving om de volledige en de medische vertrouwelijkheid van de resultaten te waarborgen, kunnen de resultaten meegedeeld worden:

1. Persoonlijk aan de patiënt op vertoon van de identiteitskaart, aan het onthaal van het laboratorium
2. Door een andere persoon op vertoon van de identiteitskaart van de patiënt op de aanvraag, aan het onthaal van het laboratorium
3. Verzonden naar de patiënt per post op vraag van de patiënt

De resultaten worden systematisch naar de voorschrijver van de aanvraag gestuurd (tenzij het anders wordt gevraagd).

Resultaten kunnen ook per fax worden verzonden als dit zo overeengekomen is met de voorschrijver.

Het telefonisch meedelen van niet invasieve resultaten (PTT, INR) is toegestaan, mits identificatie van de patiënt (achternaam, voornaam, geboortedatum en nationaal nummer).

Laboratoriumbiologen kunnen patiëntgebonden resultaten en opmerkingen geven, maar de voorschrijver is de enige persoon die de resultaten kan interpreteren door zijn klinische en therapeutische kennis over de patiënt.

De "dringende" en de "pathologische" resultaten worden dagelijks aan de voorschrijvers meegedeeld.

De elektronische overdracht van de resultaten gebeurt via het LOL-systeem (Medimail).

Er worden geen resultaten via INTERNET naar persoonlijke e-mailadressen verzonden.

INFORMATIEFICHE

Onze laboratoriumhandleiding op de LBS-website geeft de nodige informatie voor het afnemen en uitvoeren van de verschillende testen, evenals specifieke informatie voor de verschillende laboratoriumanalyses.

U kunt zoeken naar een analyse via het zoekveld. Voer de test, een deel van de zoekterm of een synoniem in en druk op zoeken.

U krijgt een overzicht van de verschillende analyses die overeenkomen met uw zoekopdracht.

Als u op een analyse klikt, krijgt u specifieke informatie over de test.

Informatiebladen zijn ook beschikbaar om je te begeleiden bij bepaalde voorbeelden. Deze informatiefiches zijn beschikbaar op de LBS-website onder de rubriek "[Prikcentra & bloedafname – Voorbereiding staalnamenstaal en bloedafname](#)"

<https://www.lbslab.be/nl/pati%C3%ABnten/praktische-informatie>